

Să vezi Napoli și să nu mori!

Sunt îndrăgostită de Napoli și sunt sigură că mi-ar fi greu să trăiesc în altă parte. Știu prea bine că există *camorra*, așa putea spune că m-am obișnuit cu ideea, însă așa minți. Așa cum așa minți dacă așa spune că nu mă tem că m-aș putea afla vreodată în locul nepotrivit, la momentul nepotrivit, în mijlocul unor reglări de conturi între variile clanuri, cum s-a întâmplat, în ultimii ani, cu zeci de persoane, ucise "din greșeală". Nu pot să-mi imaginez ca băiatul meu ar putea asista vreodată la o execuție în stil mafiot: acum doi ani în curtea unei școli dintr-un cartier de periferie, în plină zi, în timp ce copiii făceau repetiții pentru spectacolul de sfârșit de an școlar, un boss al unui clan a fost împușcat mortal. O prietenă de-a mea, care predă la școala respectivă, mi-a povestit, șocată, că unii dintre elevi se ofereau să-i arate, pe celular, "fotografiile cu mortul". Nu pot să accept că în anumite zone din Napoli astfel de tragedii nu mai impresionează pe nimeni. Anul trecut, capul unui clan camorristic a fost împușcat mortal, în timp ce ieșea de la piscină, împreună cu copiii și soția. Sunt atât de frecvente astfel de evenimente încât parcă și presa a obosit să pună în prima pagină aceleași știri, încercând să compenseze cruzimea și violența faptelor relatate cu știri de pe celalaltă parte a baricadei: Napoli care rezistă și se revoltă, care nu crede că a trăi în acest loc înseamnă doar a supraviețui, dar crede cu fermitate că teama e o formă de complicitate, la fel ca și obișnuința.

Așa minți dacă așa spune că nu mă deranjează că băiatul meu are în clasă două colege ale căror tați sunt în închisoare, doi camoriști condamnați pentru infracțiuni despre care prefer să nu știu nimic. Când s-a născut Matei locuiam într-o zonă bună dintr-un orașel de lângă Napoli, de unde ne mutaserăm de puțină vreme. În fața casei noastre se afla o piscină frecventată de tot felul de lume. Îmi amintesc că într-o zi am

auzit împuşcături, apoi am văzut lumea alergând, speriată, piscina a fost evacuată, pentru că avusese loc o execuție mafiotă. După o săptămână, scenariul s-a repetat. În cele din urmă, poliția a decis să închidă piscina, iar noi am hotărât să ne mutăm.

Aș minți dacă aș spune că m-am obișnuit cu ideea că în fiecare an comercianți sunt amenințați sau chiar uciși pentru că refuză să plătească *pizzo* (taxa de protecție). Nu pot să rămân indiferentă când citesc că 180 de consilii locale, majoritatea din sud, au fost dizolvate, în ultimii 10 ani, din cauza infiltrațiilor de tip mafiot în administrație, sau când îl aud pe primarul din Napoli, un ex-magistrat, declarând că orice schimbare în acest oraș e "îngreunată sau chiar obstaculată de către organizațiile camorristice, care controlează încă teritoriul". Am fost revoltată când, anul trecut, a izbucnit un incendiu care a distrus *Città della Scienza* (un minunat Muzeu al Științelor, cel mai important din sudul Italiei, în care pot spune că Matei a crescut), iar anchetatorii au ajuns la concluzia că incendiul a fost opera camorrei. Motivul e unul care o să vi se pară cu siguranță absurd: în acest fel, camorra era pregătită să se infiltreze în licitațiile pentru reconstruirea complexului muzeal.

Nu pot spune că îmi plac filmele inspirate din lumea mafiei sau a camorrei, chiar dacă unul dintre ele, *Gomorra*, (*Gomorrhah*) a avut un succes mondial, a câștigat o mulțime de premii și a fost elogiată de criticii de film din toată Europa.

Mărturisesc că nu am reușit să-l văd în întregime. Filmul este o adaptare a unui roman, devenit imediat un best seller, scris de un tânăr scriitor napoletan, Roberto Saviano, care, la 30 de ani s-a văzut condamnat să trăiască cu escortă permanentă, în locuri secrete, în urma amenințărilor cu moartea primite din partea liderilor camorrei. Trama filmului are ca fundal cartierul napoletan Scampia, cea mai mare piață de trafic de droguri din Europa. Cum uneori viața bate filmul, după terminarea filmărilor, trei dintre actori, inclusiv unul

dintre protagoniști, au fost arestați pentru apartenență a unor clanuri camorristice. La începutul lui 2014, într-o localitate de lângă Napoli, a avut loc o execuție în stil mafiot care imită, în mod barbar, scena inițială a filmului, în care doi bărbați sunt uciși în timp ce se aflau într-un salon de bronzare.

Filmul *Gomorra* i-a inspirat, în mod nefericit, aș spune, și pe unii ziaristi sportivi români, care, înaintea meciului pe care Steaua București l-a jucat, acum 4 ani, cu echipa din Napoli, în Europa League, i-au sfătuit pe susținătorii Stelei să fie atenți când merg la Napoli și li se reamintea o scenă din film, în care are loc o execuție în stil mafiot.

Nu-mi place că fiul meu a învățat devreme ce este mafia și diferența dintre mafia și camorra. Îmi place, însă, că la școală, în fiecare an, în 19 martie, comemorează victimele mafiei (inclusiv ale camorrei), peste 2000, dintre care 80 de copii, și se întoarce acasă cu mii de întrebări la care nu am întotdeauna răspuns. Anul acesta, spre exemplu, au vizionat ultimul film care are ca temă mafia siciliană, se numește "La mafia uccide solo d'estate" ("Mafia ucide doar vara"), o "comedie dramatică", cum a numit-o regizorul, despre modul în care percepe un copil existența crimei organizate în orașul în care trăiește. Mi-a povestit ce scenă l-a emoționat cel mai mult: un dialog între tată și fiu, înainte de a adormi. Copilul întreabă dacă mafia o să-i omoare și pe ei, iar tatăl răspunde: "Stai liniștit, acum e iarnă, mafia ucide numai vara". Când l-am luat de la școală a exclamat: "Mama, suntem norocoși că nu locuim în Sicilia!". Apoi mi-a povestit că una dintre colegile lui de clasă nu a venit la școală pentru că a fost în închisoare să-și viziteze tatăl.

Prietenii din România mă întrebă uneori dacă pot veni liniștiți la Napoli în vacanță, iar eu le răspund, ironic, că nu trebuie să își ia vesta antiglonț. E periculos, dar nu e letal, iar expresia "vedi Napoli e poi muori" se traduce astfel, în opinia napoletanilor: "dacă ai văzut Napoli, cu

toată frumusețea ei unică, nu mai ai nimic de văzut pe lume, poți muri liniștit”. Napoli e un oraș unic tocmai pentru că e un loc paradoxal, în care totul e posibil, în bine și în rău, și tocmai de aceea plin de contradicții, un oraș în care frumosul și urâtul sunt două concepte care nu au sens decât împreună. Napoli se poate iubi sau se poate urî, un lucru e sigur: nu te lasă indiferent!

Un prieten de-al meu din România (care trăiește acum la Bruxelles) a avut “curajul” să vină cu familia la Napoli, unde a rămas 10 zile. În prima zi mi-a trimis un sms: “E splendidă frontiera între pitoresc și derizoriu”, iar după câteva zile mi-a scris: ” Nu ne mai săturăm. E minunat. Am mers la întâmplare prin orașul vechi, fără ghid și fără prejudecăți”. Recunosc că, întâi am răsuflet ușurată, apoi mi-am spus că a înțeles perfect spiritul orașului.

Mirela Baciu